

มองอนาคตประเทศไทย

...พงษ์ศักดิ์ ยूनตระกูล

สถาบันบริหารธุรกิจ ศศินทร์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนาคตแรงงาน

ขั ข้อมูลการสำรวจล่าสุดที่จัดทำโดยเวสต์ อีโคโนมิค ฟอรัม (ดับเบิลยูอีเอฟ) ที่รายงานผลตั้งแต่เมื่อวันที่ 10 ก.ย. 2553 สะท้อนให้เห็นภาพของตลาดแรงงานของไทย แม้โดยรวมจะผ่านเกณฑ์ แต่เมื่อเทียบประเทศในแถบอาเซียน จีน และอินเดีย มีประเด็นหลายอย่างที่น่านใจที่น่ามาสาวถึง เพื่อสะท้อนปัญหาและแนวทางในการแก้ไขในอนาคต

วิธีการสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานจะมีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารของบริษัทชั้นนำในแต่ละประเทศ โดยเรื่องประสิทธิภาพของตลาดแรงงานเป็นหนึ่งในประเด็นที่อยู่ในการสำรวจ แล้วนำผลมาจัดอันดับเปรียบเทียบกับประเทศทั้งหมด 139 ประเทศทั่วโลก

กรณีเรื่องประสิทธิภาพตลาดแรงงานโดยภาพรวมประเทศไทยสอบผ่าน เพราะอยู่อันดับที่ 24 จากประเทศทั้งหมด โดยเฉพาะค่าเท่าเทียมกันในเรื่องการจ้างงานระหว่างเพศชายกับหญิง ทั้งในแง่ของผลตอบแทนที่ได้รับและโอกาสในการรับเข้าทำงานถือว่าเหนือกว่าประเทศอาเซียน รวมทั้งจีนและอินเดียที่ปรากฏว่ามีผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้หญิงในไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาในแง่ความยืดหยุ่นเรื่องค่าแรง จากข้อมูลการสำรวจพบว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความยืดหยุ่นน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศจีน อินเดีย เวียดนาม เนื่องจากไทยได้กำหนดค่าแรงงานขั้นต่ำตามท้องที่ การปรับขึ้นได้ต้องได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการไตรภาคีปีละครั้ง

ล่าสุดก็มีการเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อขอปรับค่าแรงงานขึ้นเป็น 250 บาทต่อวัน

สำหรับประเทศจีนและอินเดีย การที่ให้นายจ้างมีสิทธิในการกำหนดค่าแรงได้อย่างค่อนข้างมีอิสระ ทำให้ค่าแรงต่ำกว่าประเทศอื่นเป็นผลมาจากกาที่ต้องการขยายและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดการจ้างงานในช่วงที่ผ่านมา มาตรการดังกล่าวเริ่มส่งผลกระทบต่อระบบการจ้างงานในจีนที่มีโครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงไปจากทศวรรษ 1980-1990

พงษ์ศักดิ์ ยूनตระกูล

อนาคตแรงงาน

วิเคราะห์ 1

ประเทศจีนเริ่มมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงานขึ้นในเมืองใหญ่ เป็นผลจากที่อัตราการเกิดของประชากรลดลง และประชากรมีความรู้สูงมากขึ้น การให้อำนาจการกำหนดค่าแรงอยู่ที่นายจ้างกำลังก่อให้เกิดปัญหาการจ้างงานในจีนมีการประท้วงและนัดหยุดงานบ่อยครั้งในช่วงปีที่ผ่านมาดังเช่นกรณีของการประท้วงที่ Honda Lock (กวางตง), Toyota Gosei, Foxconn เนื่องจากค่าแรงงานที่ต่ำและสภาพการทำงานที่ไม่เหมาะสม และจบด้วยการที่ต้องขึ้นค่าแรงงาน

จากปัญหาดังกล่าวคาดการณ์ว่าค่าแรงเฉลี่ยในจีนขึ้นไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ในอีก 3 ปีข้างหน้า รวมถึงระบบสวัสดิการสังคมต่างๆ ในจีนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เมื่ออินเดียจะได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางการรับงานระบบไอทีของโลก แต่อินเดียก็เป็นที่มีอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรมากกว่า 30% และจำเป็นที่รัฐบาลต้องสร้างงานรองรับกลุ่มคนดังกล่าว การกำหนดความยืดหยุ่นของค่าแรงที่สูง รวมถึงระบบสวัสดิการสังคมที่ต่ำกว่าประเทศต่างๆ ในแถบอาเซียนและจีน เป็นการลดต้นทุนในการจ้างแรงงานในอินเดีย รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเข้าลงทุนในอินเดีย โดยเฉพาะการลงทุนในภาคการอุตสาหกรรม ที่เป็นภาคที่มีการใช้แรงงานที่ไร้ฝีมือเป็นจำนวนมาก อันเป็นการบรรเทาปัญหาทางด้านสังคมของอินเดีย

ประเด็นที่สำคัญจากผลการสำรวจในเรื่องของค่าแรงกับผลิตภาพ (Productivity) หรือทำงานได้มีประสิทธิภาพคุ้มค่าแรงงานหรือไม่ การจ้างงานในประเทศไทยแพงกว่าการจ้างงานในจีน และเฉลี่ยของประเทศอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย แต่ต่ำกว่าอินเดีย เพราะเนื่องจากการศึกษาของอินเดียมีปัญหาที่การกระจายรายได้ยังไม่ทั่วถึง แต่แนวโน้มดีขึ้น แสดงได้จากการที่อัตราการไม่รู้หนังสือลดลงจาก 50% ในช่วงปี 1990 มาอยู่ที่ระดับ 30% ในปัจจุบัน

ค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้นขณะที่ผลิตภาพ (Productivity) ของแรงงานไม่ได้เพิ่มขึ้น เป็นปัญหาที่สำคัญต่อความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ เพราะทำให้การจ้างงานในประเทศนั้นมีค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ผลิตภาพจะเพิ่มสูงขึ้นได้จากการที่แรงงานในประเทศนั้นมีพื้นฐานความรู้และการศึกษาที่ดี

จากผลของการสำรวจดังกล่าวพบว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 80 เมื่อเทียบกับเวียดนาม ที่ 65 อินโดนีเซีย ที่ 62 มาเลเซีย ที่ 34 แสดงให้เห็นคุณภาพของประชากรและคุณภาพแรงงานไทยในอนาคตดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านที่มีการปรับปรุงขึ้นกว่าเดิมมาก ○